

Gençlerde Popülerite Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gençlerde Popülerite Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22125>

Özet

Gençlerde Popülerite Algısı Ölçeği (GPAÖ), ergenlerin sosyal çevrelerindeki popülerite kavramını nasıl algıladıkları ve bu algının psikososyal sonuçlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle ergenlik dönemindeki bireylerin akran ilişkilerinde edindikleri sosyal statü ve kabul düzeyini subjektif değerlendirmeler üzerinden belirlemeyi hedefler. Geliştirme çalışması, 2019 yılında VI. Yıldız Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde bildiri sunumu olarak bilim dünyasına tanıtılmıştır.

Bu araç, gençlerin popüler olmayı sadece sevilme veya kabul görme olarak değil, aynı zamanda sosyal etki ve görünürlük olarak nasıl yorumladıklarını anlamaya yardımcı olur. Ölçeğin geliştirilmesi, sosyal psikoloji ve ergen psikolojisi alanlarında algılanan sosyal statünün önemine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler

Popülerite, ergenlik, sosyal algı, psikometrik araç, ölçek geliştirme, akran ilişkileri, sosyal statü.

Yazarlar

Ahmet Akın, Sinem Gökkan.

Amaç

Gençlerde Popülerite Algısı Ölçeği'nin temel amacı, gençlerin kendi popülaritelerine dair sahip oldukları öznel algıyı ve bu algının altında yatan bilişsel ve duygusal faktörleri sistematik olarak ölçmektir. Popülerite, sosyal psikolojide karmaşık bir yapı olup, genellikle sosyometrik kabulden (sevilme) veya sosyal etki/görünürlükten (statü) farklı şekillerde ele alınır.

Bu ölçek, alanda mevcut olan sosyometrik ölçümlerin aksine, bireyin kendi sosyal konumunu nasıl yorumladığına odaklanarak, ergenlik dönemindeki sosyal uyum ve benlik saygısı gibi diğerkenlerle ilişkisini incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, gençlerin sosyal ortamdaki davranışları ve duygusal tepkilerini daha iyi anlamak hedeflenmektedir.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, **Algılanan Popülerite** (Perceived Popularity) kavramıdır. Bu yapı, bireyin akran grubu içerisinde ne kadar popüler veya etkili olduğunu anlamına gelir. Algılanan popülerite, doğrudan gözlemlenebilen bir davranıştan ziyade, öznel ve bilişsel bir değerlendirilmeye dayanır.

Psikometrik açıdan, bu yapı genellikle sosyal etki, görünürlük ve algılanan statü gibi alt boyutları içerebilir. Ölçeğin geliştirme çalışmasında, bu alt boyutların yapısal geçerliliği faktör analizi yoluyla incelenmiştir.

Geçerlik

Gençlerde Popülarite Algısı Ölçeği, bir geliştirme çalışması olduğu için, ölçeğin bilimsel standartlara uygunluğunu kanıtlamak amacıyla geçerlik çalışmaları yapılmıştır (Akın & Gökkan, 2019). Kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bu tür bir çalışmada genellikle aşağıdaki geçerlik türleri incelenir:

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin, teorik olarak ölçmeyi amaçladığı soyut yapıyı ne ölçüde ölçtüğünün belirlenmesi. Bu genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri (AFA ve DFA) kullanılarak yapılır.

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin, popülarite algısı yapısının tüm yönlerini temsil edip etmediği. Bu, uzman görüşleri alınarak yapılır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirme amacıyla yürütülmüştür. Orijinal bildiriye spesifik katsayılar belirtilmemiştir. Ancak, geliştirme sürecinde aşağıdaki güvenilirlik türlerinin ele alındığı varsayılmaktadır:

Çi Tutarlılık Güvenirliliği: Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren Cronbach Alfa katsayısı. Yüksek bir katsayı, maddelerin aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Ölçeğin farklı zamanlarda aynı bireylere uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediğinin belirlenmesi. Bu, ölçeğin zaman içinde kararlı olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal boyutların ortaya çıkarmak için faktör analizi kullanılmıştır. Popülarite algısı, genellikle tek boyutlu bir yapıdan ziyade, farklı sosyal statü bileşenlerini (örneğin, algılanan kabul ve algılanan etki) barındıran çok boyutlu bir yapı sergileyebilir.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin nihai madde sayısı ve alt ölçeklerini belirlemede kritik rol oynamıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik çerçevesiyle tutarlı bir şekilde, gençlerin popülariteyi nasıl ayrıştırdıkları gösteren faktörlerin izole edilmesini sağlamıştır.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak psikometrik ölçeklerin çoğunda Likert tipi derecelendirme (Örn: Hiç Katılmıyorum - Tamamen Katılıyorum) kullanılmıştır.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Gençler (Ergenler)

Yaş Grubu: Kaynakta spesifik yaş aralığı belirtilmemiştir, ancak "Gençler" ifadesi genellikle ortaokul sonu ve lise öğrencilerini (yaklaşık 12-18 yaş) kapsamaktadır.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması örneklemi, VI. Dünya Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi bildirisinde detaylandırılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Sosyal algı, ergenlik, sosyal kabul, öznel popülerite, psikolojik ölçüm, geçerlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet Akın

Yazar ORCID Tanımlaması: Bilinmiyor

Kurumsal E-posta Adresi: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yazma Adresi: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Gençlerde Popülerite Algısı Ölçeği, 2019 yılında VI. Dünya Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sunulan bir bildiri ile duyurulmuştur. Ölçeğin kullanımı ve telif hakları sorumlu yazar **Ahmet Akın**'a aittir. Bilimsel araştırmalarda kullanılmak üzere izin alınması veya ücretlendirme koşulları hakkında bilgi edinilmesi için sorumlu yazar ile doğrudan e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına ve ek materyallere aşağıdaki bağlantılar üzerinden ulaşılabilir:

Orijinal PDF indirme bağlantısı: [genclerde-popularite-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Ek materyal bağlantısı: [drive.google.com](#)

Kaynaklar

Ak?n, A., ve Gökkan S. (2019, 12-13 Aralık). *Gençlerde Popülerite Algı? Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??ması*. VI. Yıldız Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, İstanbul, Türkiye.

Gençlerde Popülerite Algı?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemiştir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeri?inde (Source Content) sa?lanmamıştır. Maddelerin tam listesi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya bildirinin tam metnine ba?vurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM